

MESAJUL

*președintelui României, Traian Băsescu,
adresat Camerelor reunite ale Parlamentului României,
pe tema consolidării sistemului democratic din România
(București, Palatul Parlamentului, 30 mai 2007)*

Domnilor Președinți ai Camerelor,
Doamnelor și domnilor senatori și deputați,
Excelențele Voastre,

Doamnelor și domnilor,

Imediat după integrarea țării noastre în Uniunea Europeană, s-a format în actualul Parlament o majoritate de conjunctură, a cărei cifră - 322 - a făcut ocolul României și chiar al lumii.

Această majoritate a hotărât suspendarea din funcție a Președintelui legitim ales prin votul popular din 2004, chiar dacă avizul Curții Constituționale arăta clar că acuzațiile împotriva mea, ca șef al statului român, nu aveau nici o bază constituțională. Decizia dumneavoastră a costat bani publici pentru organizarea referendumului și a generat deturnarea vieții instituționale normale către o temă fără susținere populară. De asemenea, această decizie a deteriorat relația instituțională dintre Parlament și Președinte și între Guvern și Președinte prin angajarea fără rezerve a Primului Ministru și a celor două partide aflate la guvernare în coaliția antiprezidențială. Practic, s-au înlocuit, printr-un abuz de putere al Guvernului, alegerile pentru Parlamentul European cu referendumul pentru destituirea președintelui.

Pe 19 mai, poporul român s-a manifestat la urne. Peste șase milioane dintre cele opt milioane de cetățeni care și-au exercitat votul mi-au reconfirmat încrederea lor. 75 la sută dintre alegători îl sprijină pe Președinte, pentru că sprijină de fapt agenda de modernizare a statului român. Într-o democrație europeană, care funcționează normal, un asemenea scor electoral ar fi declanșat imediat demisia guvernului și organizarea de alegeri anticipate. Sunt nevoit să vă reamintesc că democrația este acel sistem politic în care voința populară se reflectă corect în compoziția parlamentului și a executivului.

Așadar, trei pătrimi dintre parlamentari [322 din 440 prezenți] au pledat pentru demiterea șefului statului, în vreme ce tot trei pătrimi din totalul alegătorilor prezenți la urne au decis susținerea șefului statului pentru funcția de Președinte. O asimetrie numerică atât de amplă între reprezentanți și cei pe care îi reprezintă pune în evidență o prăpastie între Parlament și popor, între votul din 2004 și situația actuală. Într-o democrație autentică asemenea dezechilibre sunt corectate imediat. Nu alegătorii sunt cei care au deviat de la cursul normal, ci reprezentanții poporului în forul legislativ.

Din păcate, comportamentul coaliției antiprezidențiale de după anunțarea rezultatului la referendumul din 19 mai demonstrează - în văzul tuturor românilor - că mulți dintre dumneavoastră au rămas prizonierii așa-zisei "democrații originale". Liderii partidelor care au declanșat procedura de suspendare, nu doar că nu și-au asumat responsabilitatea după votul popular din 19 mai, dar acum îi vedem acționând pentru intrarea sau rămânerea la guvernare. Ei sunt cei care astăzi, după sancțiunea referendumului, vor să decidă pașii următori. Ei sunt cei care transmit mesajul cel mai neobișnuit pentru o democrație: dacă pierzi în fața poporului, atunci poți să emiți pretenții pentru a-l guverna.

În calitate de mediator între stat și societate, potrivit articolului 80 din Constituția României, am datoria de a vă semnala contradicția apărută în urma votului românilor de la referendumul din 19 mai. Este vorba de contradicția dintre voința poporului suveran și voința unei majorități parlamentare care nu reflectă orientarea majoritară a cetățenilor cu drept de vot.

Este inadmisibil ca voința poporului să rămână captivă în cadrul unei majorități de conjunctură, cu partide care sfidează agenda cetățeanului, preferând să continue jocurile de culise. Votul de la referendum arată că aveam dreptate în luna februarie 2007 când, adresând Parlamentului un mesaj, spuneam că societatea românească evoluează mai dinamic decât liderii politici de astăzi ai României.

Pe 19 mai, reacția corpului electoral a demonstrat că o copleșitoare majoritate a românilor dorește ca țara să fie condusă ca un veritabil stat de drept, cu o justiție independentă și reprezentanți dedicați interesului public și nu intereselor private sau intereselor unui grup oligarhic. Prin votul lor, cetățenii României ne impun tuturor responsabilitatea de a elimina decalajul dintre prioritățile societății românești de astăzi și acțiunile clasei politice. Partidele au primit mandatul imperativ de a construi, într-un cadru democratic, viitorul european al României și nu pe acela de a provoca crize instituționale artificiale, păgubitoare pentru interesele națiunii și pentru imaginea noastră în lume.

În acest sens, vă adresez chemarea de a părăsi zona improvizațiilor democratice și de a ne concentra asupra construcției instituționale pe care corpul electoral ne-o cere! Aceasta este responsabilitatea noastră. Consider că după condamnarea oficială a crimelor comunismului din România, la 18 decembrie 2006, după intrarea în Uniunea Europeană, la 1 ianuarie 2007, și după referendumul din 19 mai, România a intrat într-o nouă etapă a istoriei sale. Pentru a valorifica șansele acestui nou ciclu istoric avem nevoie de o nouă elită politica capabilă să genereze proiecte responsabile și să gestioneze inteligent resursele umane, materiale și comunitare de care dispunem; o elită care să-i reprezinte cu adevărat pe români și care să recredibilizeze actul politic. Avem nevoie de o elită care să conjuge competența cu simțul responsabilității.

Doamnelor și domnilor,

Principiul fundamental al oricărui sistem democratic este respectul față de voința națională exprimată prin vot. În actualul context există o singură soluție onestă: demisia guvernului și

organizarea alegerilor parlamentare anticipate. După consultările cu partidele parlamentare, pe care le-am organizat la Palatul Cotroceni, la începutul acestei săptămâni, înțeleg cu regret faptul că alegerile anticipate nu reprezintă pentru cea mai mare parte a partidelor o soluție acceptabilă chiar dacă partidele au fost sancționate dramatic prin votul popular la referendumul din 19 mai 2007. Înțeleg și faptul că, pentru aceste partide politice, întâlnirea cu electoratul este inoportună. Îmi permit totuși să vă atrag atenția că o asemenea poziție anti-electorală corespunde exclusiv unor interese pe termen foarte scurt.

Liderii partidelor care au eșuat la referendumul din 19 mai vorbesc acum despre o reconciliere cu Președintele. Vă atrag atenția că e nevoie de o reconciliere a acestor partide cu propriul lor electorat. După rezultatul votului din 19 mai nu e suficient să spunem: vom colabora, vom avea bune relații, vom lucra împreună! E moral și democratic să cereți o reconfirmare din partea celor care v-au trimis în funcțiile publice și care v-au contrazis fără nici un echivoc la referendum.

De aceea, fac un apel la responsabilitatea față de interesul național, fac un apel la conștiința fiecărui parlamentar și mă gândesc aici, în primul rând, la aceia dintre dumneavoastră care au votat, uneori la comandă politică: v-ați asumat o responsabilitate majoră. Cei pe care îi reprezentați în urma alegerilor din 2004 v-au dat un vot de blam pe care trebuie să îl respectați. Numai respectând votul din 19 mai, puteți arăta că îi respectați pe cetățenii acestei țări. Aveți șansa ca, întorcându-vă la electorat, să confirmați faptul că-i reprezentați pe cetățeni și că puneți interesul național și democrația mai presus de orice interes partizan.

Numai în sistemele politice nedemocratice o minoritate care a mobilizat doar 25 la sută dintre alegători poate pretinde să decidă pentru o majoritate de aproape 75 la sută. Cei care vor acum să guverneze România fără să țină cont de această majoritate sunt într-o gravă eroare politică și vor să se sustragă principiilor de bază ale democrației.

În acest moment, dumneavoastră, fiecare dintre parlamentari, indiferent de partid, aveți responsabilitatea directă de a găsi o soluție pentru ieșirea din actuala situație nedemocratică.

Indiferent de formula pentru care veți opta, eu voi rămâne atașat adevăratelor soluții democratice și voi respinge orice aranjament de culise.

Voi fi întotdeauna partenerul celor care au înțeles mesajul alegerilor din decembrie 2004, reconfirmat în mai 2007. Acest mesaj poate fi rezumat în câteva soluții, de a căror îndeplinire depinde succesul noii României:

1. □ Reforma profundă a clasei politice prin introducerea votului uninominal, legea lustrației și reprofilarea standardelor de competență profesională și morală a candidaților la alegerile parlamentare.
2. □ Clarificarea sistemului politic prin definirea raporturilor între Președinte, Guvern și Parlament, precum și înființarea Parlamentului unicameral, sau în cazul menținerii Parlamentului bicameral, o reducere semnificativă a numărului de senatori și deputați, reorganizarea administrativă a țării, toate, pe temeiul unei noi Constituții cu adevărat

europene.

3. □Garantarea unui sistem juridic independent și eficient, care să ducă la diminuarea corupției și la dispariția definitivă a stării de impunitate de care nomenclatura tranziției s-a bucurat în mod nedrept.

4. □Situarea educației naționale în centrul proiectului de societate pentru România de mâine. Poporul român va avea un viitor prosper numai dacă vom construi un sistem de educație competitiv, pe deplin adaptat cerințelor unei economii în plină expansiune, iar asta înseamnă reforma curriculară, descentralizarea controlului administrativ al școlilor și alocarea a 6 la suta din PIB pentru educație începând cu anul 2008.

5. □Rezolvarea problemei absorbției fondurilor europene și stabilirea unor criterii obiective pentru realizarea investițiilor. Nu este deloc inutil să vă reamintesc riscul de a rata beneficiile imediate ale integrării în Uniunea Europeană din cauza faptului că informația despre fondurile ce pot fi accesate este distribuită preferențial, iar asistența instituțională pentru realizarea de proiecte eligibile este inefficientă.

6. □Avem nevoie de o viziune pe termen lung asupra României. Spre exemplu, trebuie ca mediul rural, agricultura, turismul, industria energetică să beneficieze de strategii coerente și realiste de dezvoltare, ca de altfel și alte domenii prioritare.

7. □Sistemul de sănătate trebuie regândit și descentralizat prin transferul controlului administrativ către administrațiile locale. Este inadmisibil ca bugetul să crească în ultimii șapte ani de patru ori, iar pacienții și medicii să nu resimtă beneficiile acestei creșteri pentru că licitațiile pentru medicamente și echipamente sunt viciate de corupție și clientelism.

8. □Trebuie deschis un dialog mult mai amplu cu toate organismele societății civile. În momentul de față, numeroase decizii politice sunt luate fără o veritabilă consultare a partenerilor sociali. În schimb, observăm cum oligarhia tranziției dorește să exercite un adevărat monopol asupra deciziilor Guvernului. Soluția este încurajarea sutelor de mii de întreprinzători mici și mijlocii prin politici publice menite să tranforme economia românească într-un spațiu al concurenței loiale și al competitivității la nivel european și global. La fel de adevărat este faptul că firmele românești performante din domenii precum IT-ul, construcții, turism, industrie alimentară, trebuie stimulate să se asocieze pentru a face față concurenței pe piața europeană, dar mai ales pentru a rămâne competitive pe piața românească.

9. □Avem nevoie de legi pentru structurile de securitate națională care să pună la dispoziția acestora instrumente și mijloace pentru a le face eficiente în lupta împotriva traficului de droguri, a traficului de carne vie, a corupției la nivel înalt, a prevenirii actelor de terorism îndreptate împotriva populației, a luptei împotriva rețelelor crimei organizate transfrontaliere. Nu prin interdicții care accentuează ineficiența structurilor de securitate a statului în aceste domenii vom proteja libertățile cetățenilor, ci prin demilitarizarea acestor instituții și prin întărirea severă a controlului parlamentar asupra lor.

Toate aceste obiective nu pot fi realizate decât prin constituirea unui guvern puternic, sprijinit

de o majoritate asumată în mod transparent; un guvern competent, care să aplice exclusiv politica interesului național, fără a-și limita acțiunea la interesele unor persoane și grupuri nereprezentative.

Dincolo de nevoia unui Guvern care să aplice exclusiv politica interesului național, România are nevoie de un guvern legitim din punct de vedere electoral, așa cum el poate rezulta în urma unor alegerilor anticipate.

Daca partidele parlamentare vor continua sa refuze principiile de baza ale democrațiilor de tip european, atunci criteriile pentru desemnarea unui guvern cu o legitimitate maximă față de realitatea politică a momentului trebuie să fie căutate în rezultatul alegerilor parlamentare din 2004 și, de asemenea, a rezultatelor referendumului din 19 mai 2007. Trebuie avut în vedere faptul că referendumul din 19 mai reprezintă cea mai recentă confruntare a aleșilor cu electoratul.

Nu exclud posibilitatea ca liderii partidelor parlamentare și Primul Ministru, să refuze confruntarea cu electoratul și să persiste în eroarea de a nu fi de acord cu organizarea alegerilor anticipate. Vă reamintesc că la sfârșitul acestui an vor fi organizate alegeri pentru Parlamentul European, la jumătatea anului viitor vor avea loc alegeri locale, iar până cel târziu la începutul lui 2009 vor avea loc alegeri parlamentare. Dacă soluția pe care o veți găsi pentru o nouă majoritate parlamentară va deturna sensul votului popular, vă rog să aveți convingerea unei sancțiuni drastice din partea cetățenilor pentru cei care vor mistifica pronunțarea democratică de la 19 mai și din 2004.

Doamnelor și domnilor,

Avem, fiecare la locul nostru, datoria de a contribui la accelerarea dezvoltării naționale, pentru a profita cum se cuvine de apartenența noastră la Uniunea Europeană. Politicienii se află acum în fața unei alternative radicale: pot intra în istoria României ca figuri pozitive ale destinului național sau pot acționa vremelnic ca obstacole în calea realizării acestuia. Nu trebuie să ratăm această șansă, nu avem dreptul să ne jucăm cu răbdarea românilor, pe baza iluziei că poporul ne va tolera la nesfârșit erorile.

Vă îndemn să facem politică pentru viitorul tuturor și al fiecăruia! Am intrat într-un stadiu în care numai cei ce urmăresc politica interesului național vor putea să mai aspire vreodată la privilegiul de a-i reprezenta pe români. Dacă nu găsim o soluție corectă, există riscul major ca românii să-și piardă încrederea în capacitatea democratică a instituțiilor noastre; să-și piardă încrederea în vot ca principal mod de exercitare a voinței majoritare.

În pofida tuturor răstălmăcirilor și speculațiilor partizane, respectul meu în calitate de Președinte față de instituția Parlamentului este real. Sunt dator, totodată, să vă transmit cu toată tăria mesajul că impopularitatea acestei instituții esențiale a democrației, accentuată de înfrângerea prin vot a deciziei celor 322, poate conduce la ruperea definitivă a reprezentanților națiunii de cetățeni și la consolidarea nedorită a unor mișcări sau ideologii antidemocratice. Deriva sistemului politic democratic spre un sistem oligarhic are ca principal simptom

incapacitatea clasei politice de a mai reacționa la semnalele venite din societate. În următoarea perioadă, avem ocazia să demonstrăm împreună că nu acceptăm un regim politic în care democrația ne oferă doar pârgii formale pentru a susține diferite interese oculte și în care, indiferent de votul românilor, nimic nu se schimbă.

Românii nu au votat pe 19 mai pentru persoana Traian Băsescu și nici împotriva unor lideri politici. Ei au spus NU corupției și abuzului politic; ei au votat pentru ca România să fie mai bine guvernată. Personal, cred în schimbare, în dialog și negociere sinceră, în vederea binelui comun. Dar vă rog să nu-mi cereți atitudini care pot compromite speranța și încrederea cu care milioane de cetățeni m-au reinvestit pe 19 mai. În numele lor vă adresez chemarea de a răspunde urgenței acestui moment. În numele lor, vă invit să luați deciziile pe care poporul român le așteaptă.

Vă mulțumesc. □

Departamentul comunicării publice

30 Mai 2007